

ALGEMENE KAMER

**ZAAK VAN VRM t. NV VLAAMSE RADIO- EN
TELEVISIEOMROEPORGANISATIE**

(dossier nr. 2010/0502)

BESLISSING
nr. 2010/026

26 april 2010

In de zaak van VRM tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie,

De Vlaamse Regulator voor de Media (algemene kamer), samengesteld uit:

Dhr E. BREWAEYS, *voorzitter*,
Dhr C. ADAMS, *ondervoorzitter*,
Dhr R. LANNOO,
Mevr P. VALCKE, *leden*,

en Dhr D. PEEREMAN, *griffier*,

Na de beslissing 2010/015 d.d. 15 maart 2010 en beraadslaging op 26 april 2010,

Neemt op deze laatste datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Voor het aanvankelijke verloop van de procedure kan worden verwezen naar de nummers 1. tot en met 6. van de beslissing 2010/015 d.d. 15 maart 2010.

Met deze laatste beslissing werd beslist het oorspronkelijk op basis van artikel 50 en artikel 81, § 5, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) gevoerd ambtshalve onderzoek verder te zetten en uit te breiden tot artikel 54 (sluikreclame) en artikel 100 (productplaatsing) van het Mediadecreet.

2. De beslissing van 15 maart 2010 wordt met ter post aangetekende brief van 1 april 2010 aan VRT meegedeeld.

3. VRT bezorgt zijn bijkomende schriftelijke opmerkingen met een brief van 15 april 2009 (lees: 2010) aan de Regulator en deelt mee niet aanwezig te zullen zijn op de zitting van 26 april 2010.

DE FEITEN

4. Voor het overzicht van de feiten kan naar punt 7.1. van de beslissing 2010/015 d.d. 15 maart 2010 worden verwezen.

TOEPASSELIJKE REGELS

5. Te dezen dient vooral naar artikel 100, § 1, van het Mediadecreet te worden verwezen, dat als volgt luidt:

“§ 1. De programma's die productplaatsing bevatten, voldoen aan al de volgende voorwaarden :

2° ze sporen niet rechtstreeks aan tot aankoop of huur van goederen of diensten, in het bijzonder door die producten of diensten specifiek aan te prijzen;

3° het product of de dienst in kwestie krijgt geen overmatige aandacht.”

A. Argumenten van de aangeklaagde omroeporganisatie.

6.1. Exceptie

VRT voert aan dat de Regulator niet aangeeft waarom “zich tijdens het beraad van de Algemene Kamer de vraag stelde of er geen mogelijke schending zou zijn van artikel 54 of artikel 100 van het Mediadecreet”. VRT zou aldus niet voldoende informatie hebben over hetgeen hem juist ten laste wordt gelegd en daarom zou hij zijn verdediging niet voldoende hebben kunnen voorbereiden. Bovendien zou elke vorm van tegenspraak ontbreken.

6.2. In zijn verweer, voorafgaandelijk aan de beslissing 2010/015 d.d. 15/03/2010 van de Regulator, heeft VRT reeds uiteengezet dat de betrokken reportage geen publi-reportage is. Publi-reportages zijn immers reclamespots en de reportage over ‘Kwint’ is geen reclamespot. Het is zelfs geen commerciële communicatie want hier is geen sprake van een uitzending tegen betaling of soortgelijke vergoeding. VRT is hierin formeel: de omroeporganisatie heeft niets gekregen om deze reportage te maken en uit te zenden. Stellen dat de loutere toelating om ter plaatse te gaan filmen al voldoende is om te spreken van een soortgelijke vergoeding gaat te ver.

De reportage over ‘Kwint’ is gewoon een redactioneel programma-item dat volledig in de wekelijkse culinaire rubriek van ‘De zevende dag’ past.

Een redactioneel programma-item kan niet geherkwalificeerd worden als publi-reportage enkel en alleen omdat het over een commerciële speler

gaat die positief belicht wordt. Zolang VRT niets krijgt om een item te brengen, is VRT vrij om een redactioneel programma-item te maken over commerciële spelers en producten, als VRT vindt dat dit redactioneel relevant is. Het doel van de culinaire rubriek is niet een bepaalde zaak te promoten, maar wel om het publiek te informeren. Zowel de ligging, als de locatie en de goede prijs/kwaliteit-verhouding, maakten de opening van brasserie 'Kwint' interessant voor het publiek.

6.3. In zijn brief van 15 april 2010 voegt VRT daaraan toe dat sluikreclame of productplaatsing vormen van commerciële communicatie zijn, waarvan enkel sprake kan zijn als de omroep een betaling of soortgelijke vergoeding ontvangt. VRT heeft voor de reportage over 'Kwint' geen enkele betaling of soortgelijke vergoeding ontvangen. Het gratis ergens mogen filmen is de regel en kan niet als een vorm van betaling of soortgelijke vergoeding worden beschouwd. Zo ja, dan zouden alle programma's op locatie als een toepassing van sluikreclame of productplaatsing worden beschouwd. Dergelijke interpretatie is in strijd met het Mediadecreet en de Europese regelgeving en bovendien onwerkbaar: een nieuwsreportage over een autofabrikant waarbij VRT ook het autopark gratis zou mogen filmen, zou dan productplaatsing zijn en tegen een vergoeding moeten gebeuren. De vermelding van commerciële spelers, zonder dat daar een vergoeding of een commerciële afspraak tegenover staat, is niet verboden en valt niet onder commerciële communicatie.

B. Beoordeling.

7.1. Exceptie

Uit het verslag van de onderzoeksceel weet VRT reeds dat het gaat om een rubriek van ongeveer drie minuten in het programma "De zevende dag", die slechts één onderwerp bevat, met name de opening van de nieuwe brasserie 'Kwint' te Brussel. Deze rubriek zou volgens de onderzoeksceel in wezen een publi-reportage vormen.

Wanneer de Regulator in zijn beslissing van 15 maart 2010 het onderzoek van die rubriek uitbreidt tot artikel 54 (sluikreclame) en artikel 100 (productplaatsing) van het Mediadecreet, weet de VRT dus duidelijk wat hem ten laste wordt gelegd. VRT verweert zich in zijn brief van 15 april 2010 trouwens ten gronde door omstandig uiteen te zetten dat zowel sluikreclame als productplaatsing vormen van commerciële communicatie zijn, dat er in casu geen sprake van betaling of soortgelijke vergoeding is zodat het ook niet om commerciële communicatie gaat, dat het filmen op locatie vrij is en dat vermeldingen zoals deze van 'Kwint' in een programma niet door het Mediadecreet zijn geregeld en dus vrij zijn.

Door de beslissing van 15 maart 2010, met de mogelijkheid voor VRT om schriftelijke opmerkingen over de bijkomende artikelen te geven en het uitnodigen op een nieuwe zitting, is de procedure juist wel op tegenspraak gevoerd en heeft VRT alle mogelijkheden gekregen om zich te verdedigen.

VRT kan zich niet ernstig op een gebrek aan tegenspraak beroepen wanneer hij het na het indienen van zijn schriftelijk verweer ten gronde niet nodig acht op de zitting aanwezig te zijn.

De exceptie wordt verworpen.

7.2. Ten gronde

7.2.1. Uit de beelden en het onderzoeksrapport blijkt dat in de kwestieuze rubriek van het programma “De zevende dag” uitsluitend aandacht wordt besteed aan de opening van een nieuwe commerciële inrichting, brasserie ‘Kwint’ te Brussel, waarbij deze inrichting voortdurend auditief wordt vermeld en visueel wordt getoond. Er is dus wel degelijk sprake van het opnemen van of het verwijzen naar een product of dienst of handelsmerk, zoals de decretale definitie van productplaatsing vereist.

In de beeldvorming wordt brasserie ‘Kwint’ uitsluitend op een aantrekkelijke wijze getoond. De beelden zijn genomen op een openingsevent, waarbij alle aandacht naar het hippe en trendy karakter van de nieuwe zaak gaat. De daarbij horende commentaar is uitsluitend lovend en aanprijzend, ook van de bezoekers van het event die aan het woord komen. Door het op die manier aanprijzen van brasserie ‘Kwint’, overschrijdt de omroeporganisatie de limieten van de aandacht die in het geval van productplaatsing aan het product in kwestie mag worden besteed. Er is dan ook sprake van overmatige aandacht.

De zuiver promotioneel geaarde presentatie, waarin brasserie Kwint zowel visueel als auditief wordt voorgesteld en waarin iedere vorm van kritische beoordeling ontbreekt, vormt een rechtstreekse aansporing tot het bezoeken ervan.

7.2.2. Het verweer van de omroeporganisatie dat het filmen op locatie geen vorm van betaling of soortgelijke vergoeding vormt omdat “gratis ergens mogen filmen (...) de regel (is)”, is niet dienend.

In dit geval gaat het immers niet om het zomaar “ergens” filmen, maar om een openingsevenement in een commerciële inrichting, een brasserie, om specifiek die brasserie onder de aandacht te brengen. De locatie waar gefilmd wordt is onlosmakelijk verbonden met het product of de dienst die wordt getoond en aangeprezen.

De locatie – het interieur van een commerciële instelling tijdens een “openingsevent” – werd klaarblijkelijk door de omroeporganisatie gekozen en door de exploitant ter beschikking gesteld met het oog op het realiseren van een lovende reportage over de geopende brasserie.

VRT heeft te dezen toegang gekregen tot een complete setting met alle faciliteiten (niet enkel tot de brasserie als dusdanig, maar tot het

openingsfeest van deze commerciële inrichting, voor de gelegenheid, nog extra opgesmukt en met een zeker event-gehalte) waarvan hij gebruik heeft gemaakt voor een gastronomische rubriek in het programma "De zevende dag" zonder dat in die rubriek ook maar iets anders voorkomt. Voor dit programmaonderdeel gaat het dan ook effectief om een vorm van productiehulp, zoals deze in artikel 99, § 2, van het Mediadecreet is vermeld.

7.3. Er is dus wel degelijk sprake van productplaatsing die in strijd is met de voorwaarden van artikel 100 van het Mediadecreet en het verweer van VRT dienaangaande wordt verworpen.

Bijgevolg heeft de openbare omroeporganisatie met de vertoning van de reportage over de opening van 'Kwint', zoals uitgezonden op 6 december 2009, artikel 100, § 1, 2° en 3° geschonden.

Ingevolge deze vaststelling wordt de mogelijke schending van de artikelen 50 (reclame), 54 (sluikreclame) en 81, § 5, (publi-reportage) niet verder onderzocht.

7.4. Bij het bepalen van de sanctie houdt de Regulator rekening met het gegeven dat het in de hierboven uiteengezette omstandigheden om een zeer ernstige inbreuk gaat en dat het programma een marktaandeel van 52% haalde. Een administratieve geldboete van €5.000 is dan ook een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

In hoofde van NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie een inbreuk vast te stellen op artikel 100, § 1, 2°, en 3°, van het Mediadecreet;

Overeenkomstig artikel 228, 4°, van het Mediadecreet NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie een administratieve geldboete van €5.000 op te leggen.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 26 april 2010.

D. PEEREMAN
griffier

E. BREWAEYS
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.